

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Владимир Николаев Владов,
катедра „Класически и източни езици и култури“,
Филологически факултет, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

**на дисертационен труд за присъждане на научната степен
„доктор на науките“**

Област на висшето образование: *2. Хуманитарни науки*

Професионално направление: *2.1. Филология*

Научна специалност: *Общо и сравнително езиковедие
(новогръцки език)*

ФКНФ, Катедра по класическа филология

Тема: *Речникът на гръцкото гей арго калярдà.
Морфолексикални аспекти*

Дисертант: доц. д-р Борис Димитров Вунчев

Дисертационният труд на тема *Речникът на гръцкото гей арго калярдà. Морфолексикални аспекти* е разработен от доц. д-р Борис Димитров Вунчев, преподавател по новогръцки език и теоретична граматика в специалност „Новогръцка филология“ към катедра „Класическа филология“, Факултет по класически и нови филологии на СУ „Св. Кл. Охридски“.

Борис Вунчев е възпитаник на Националната гимназия за древни езици и култури – София. През 1999 г. завършва пълния курс на специалност „Новогръцка филология“ на СУ „Св. Климент Охридски“ и придобива образователно-квалификационната степен магистър, специалист по новогръцки език и литература с педагогическа правоспособност и втора специалност „Старогръцки език“. По време на следването си ежегодно взема

участие в летните езикови семинари, организирани от най-престижните гръцки университети: 1995 г. – Солунски университет; 1996 г. – Атински университет; 1997 г. – Институт за балкански изследвания (IMXA), Солун; 1998 г. – Университет на гр. Патра.

Веднага след дипломирането си (1999 г.) Б. Вунчев започва работа в Софийския университет като хоноруван асистент по новогръцки език и новогръцка граматика. Възложен му е и лекционният курс по странознание на Гърция. През 2000 г. е зачислен като докторант по новогръцко езикознание към катедра „Класическа филология“ и през 2004 г. след успешна защита пред СНС на ВАК му е присъдена образователната и научна степен *доктор*. Междувременно през 2001 г. отново участва в летния семинар на Атинския университет, а на следващата 2002 г. е докторант-стипендиант на фондация „Костас и Елени Урани“ – Атина. От 2003 г. досега последователно заема академичните длъжности асистент (2003 – 2005) и гл. асистент (2005, 2009 – 2013), а в периода 2005 – 2009 г. работи към Министерството на външните работи като преводач на правителствени делегации и секретар-деловодител на дипломатическото посолство на Р България в Атина. През 2013 г. се хабилитира, като печели обявения от катедра „Класическа филология“ на СУ „Св. Кл. Охридски“ конкурс за доцент по новогръцко езикознание. Тази академична длъжност колегата Вунчев заема и понастоящем. През годините той натрупва голям практически опит в областта на преподаването на новогръцки език и преводаческата дейност. Научните му публикации и изяви са с висока стойност и са пример за добросъвестност, прецизност и компетентност. Дисертантът владее английски, новогръцки, старогръцки и латински език, ползва италиански и по всичко личи, че притежава

необходимите качества, подготовка, знания, умения и опит за успешното разработване на темата.

Представеният дисертационен труд е в обем 445 страници, от които 45 са приложения и 12 – библиография. Трябва да се отбележи, че въпреки сравнително доброто оформление на текста, той не е вместен в стандартна машинописна страница (30 реда, 60 – 65 знака на ред (в т.ч. и интервалите), или общо около 1 800 знака на страница). Приравнен към стандарта, броят на страниците би бил с около 15 % повече. Правят впечатление и някои дребни технически грешки при форматирането, ошрифтяването и композирането на текста.

Темата на дисертационния труд е формулирана добре и отговаря на съдържанието. Тя представлява интересен научен проблем, ясно обоснована е и е неразработвана към момента. При използваната литература фигурират издания на английски, новогръцки, български и френски език, голям брой речници, както и редица интернет източници.

В структурно отношение дисертацията се състои от *Въведение*, 5 глави, *Изводи*, *Приложения* и *Библиография*. Би могло някои от главите да се слоят и по този начин трудът би изглеждал по-балансиран. За това би допринесло и едно повторно прецизиране на номерацията – не е прегледно и удобно напр. да се пише и говори за първа глава, а номерът ѝ да е 2.

В увода (*1. Въведение*) е обоснован изборът на обекта на изследването, формулирани са научният проблем, целта, предметът и методите на изследването. Представен е корпусът езиков материал, като подробно са изброени съображенията при ексцерпирането и интерпретацията му. Необходимо е да се подчертае, че корпусът обхваща сериозен обем, който считам за напълно достатъчен от гледна точка на статистическата

представителност и обективност на научното изследване. Цялостно представени, класифицирани, анализирани и преведени от дисертанта на български език са лексемите от отворени лексикални класове, публикувани и интерпретирани от Илиас Петропулос – автора на книгата „Καλιάρντά“, издадена за пръв път в Атина през 1971 г.

Първа глава (2. *Теоретични основи на изследването*) има подчертано теоретичен характер и определя базисните понятия, върху които е изградено научното изследване. В нея се разглеждат основните теоретични постановки по темата. Състои се от две точки, в които се задава и представя теоретичната база, като гей говорът *καλιάρντά* се позиционира спрямо нормативния новогръцки език; въвежда се и се уточнява терминологичният апарат.

Във втора глава (3. *Общи сведения за гей общността – създател и носител на καλιάρντά. Специфики на гей говора*), която се състои от пет точки, се прави кратък обзор на социалния феномен гръцко гей общество. Дават се най-общи сведения за носителите на този таен език, както и за самото възникване на *καλιάρντά*, изследванията, или по-точно споменаванията, свързани с темата, тъй като до момента липсва не само цялостно, но дори и частично морфолексикално проучване на речника на *καλιάρντά*. Попълването на тази празнина е може би най-сериозният научен принос на настоящата дисертация.

В трета и четвърта глава (4. *Етимологически особености на лексиката на καλιάρντά. Особенности при адаптиране на чужди лексикални основи*; и 5. *Отворени класове думи в καλιάρντά. Словообразователни особености на пълнозначните лексикални основи*) се разглежда лексиката в *καλιάρντά* от гледна точка на етимологията и дериватологията.

Последната пета глава (6. *Словообразуването в калярдà*) е с най-голяма тежест и по същество представлява най-съществената част от изследването. Илюстрирани и анализирани са начините на образуване на имената и глаголите в калярдà. Детайлно представени и изследвани са деривационните префикси и суфикси, флективните суфикси, както и структурните и семантичните особености на композитите. Особено внимание е отделено на фраземите, направен е и анализ на антропонимите. Главата завършва с подробно представяне на особеностите на словообразуването и формообразуването в калярда.

Въз основа на анализа на лексиката в калярдà дисертантът прави изводи (7. *Изводи*), които групира в две основни направления: 1. словообразователни особености на лексиката в калярдà; и 2. функционално-семантични особености на лексиката в калярдà. Най-общият извод, до който се достига, е че иновацията, семантичната непрозрачност, феминизацията и езиковият демократизъм са генералните характеристики на лексиката в калярдà. Формулирането и обосноваването на тези изводи само по себе си също представлява сериозен научен принос. За такъв считам и приложената в настоящото научно изследване методика за анализ и оценка, която би могло да се ползва и при други научни разработки, третиращи сходна проблематика.

Петте приложения включват пълни списъци на всички ексцерпирани, обработени и анализирани еднословни лексеми и фраземи – нелични и лични имена, прилагателни и глаголи. В отделна таблица (*Приложение 2*) са представени собствените имена – топоними, реалии, названия на религиозни празници и др. Всички те са преведени на български език, като по този начин на практика е реализиран един речник от гръцкото гей арго калярдà на български език, а това също е научен принос.

Приложената автобиография, петте научни публикации по темата на дисертацията и големият практически опит недвусмислено показват, че доц. д-р Вунчев отговаря на необходимите изисквания и притежава нужните компетенции, знания, умения и подготовка за реализирането на едно задълбочено научно изследване под формата на дисертационен труд и представянето му за публична защита.

Авторефератът е добре оформен и структуриран, състои се от 54 стр. и сполучливо отразява и предава съдържанието на дисертацията. В него също се срещат някои незначителни технически грешки, които обаче не пречат за доброто асимилиране на текста.

Изложението, използваната и цитираната литература показват, че дисертантът се е запознал със сериозен брой литературни източници. Извършена е съществена работа по реализирането на изследванията. Приложенията допълнително свидетелстват за обема от работа, която авторът е изпълнил. В изложението прави впечатление употребата на 1 л. мн.ч. В чл. 37, ал. 2 от *Правилника за прилагане на ЗРАСРБ* изрично е записано, че „Дисертационният труд по ал. 1 се подготвя самостоятелно...“. С оглед на това считам, че при повествованието употребата на 1 л. ед.ч. или пък на безлични глаголни форми би било по-подходящо.

Дисертацията на доц. д-р Б. Вунчев представлява солидно стойностно научно изследване със сериозни изводи и констатации, базирано върху внушителен лексикален корпус. Тя съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на *Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на*

ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Дисертантът доц. д-р Вунчев притежава задълбочени теоретични знания и професионални практически умения, като едновременно с това демонстрира качества и способности за провеждане на научни изследвания, резултат от които са получените оригинални и значими научни приноси. Няколкото направени препоръки и бележки към дисертационния труд не засягат същността на научното изследване, отнасят се към формалната му страна и в никакъв случай не намаляват научната му стойност и не накърняват общото добро впечатление и отношение към работата.

Гореизложеното ми дава всички основания да дам положителна оценка на представената дисертация, постигнатите резултати и приносите. Убедено гласувам за на доц. д-р Борис Димитров Вунчев да бъде присъдена научната степен „доктор на науките“.

19.05.2017 г.

доц. д-р Владимир Владов